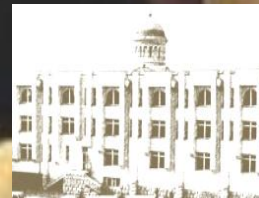

Biblioteca Științifică
a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

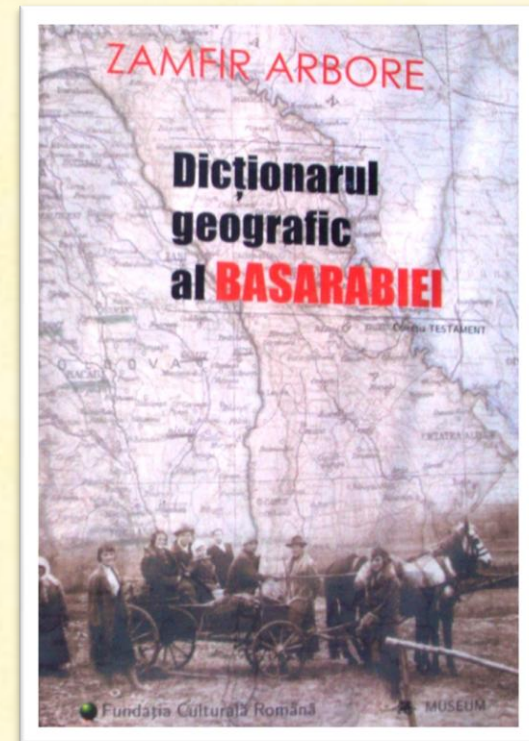
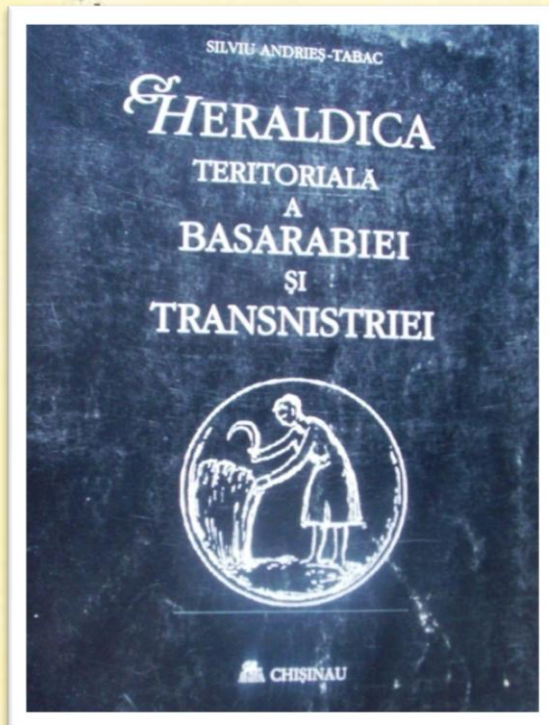
BASARABIA 1812-2012

Prezentare selectivă din colecția Bibliotecii

**„Basarabia dintre Nistru și Prut este leagănul
autentic al civilizației românești. Fără
Basarabia, România nu are trecut, prezent și
viitor “.**

Dimitrie Cantemir

HERALDICA BASARABIEI

**„De pe chip se vede bourul ce-l place
C-ar vre-a toată vremea să stea țara-n
pace”.** *Dosoftei*

STEMA BASARABIEI

Stema Basarabiei țariste autonome
1826-1878

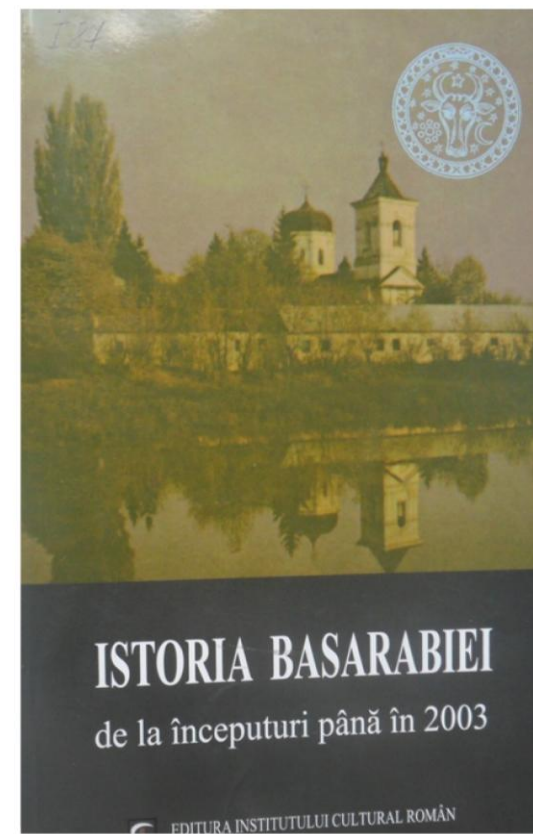
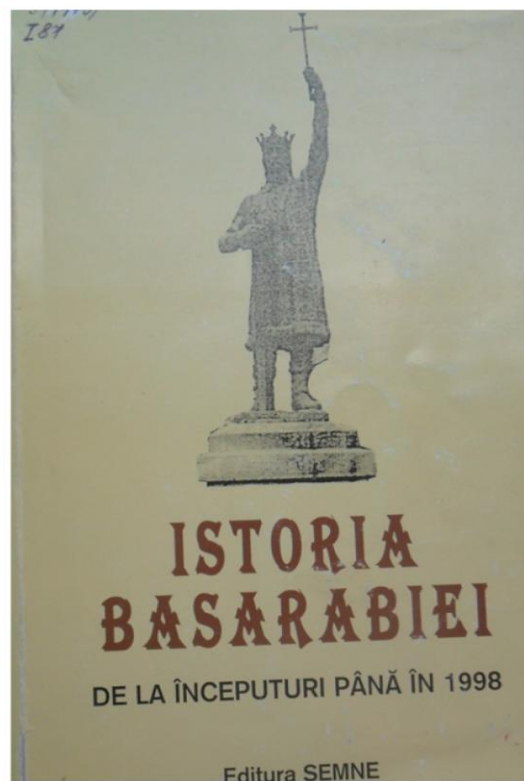
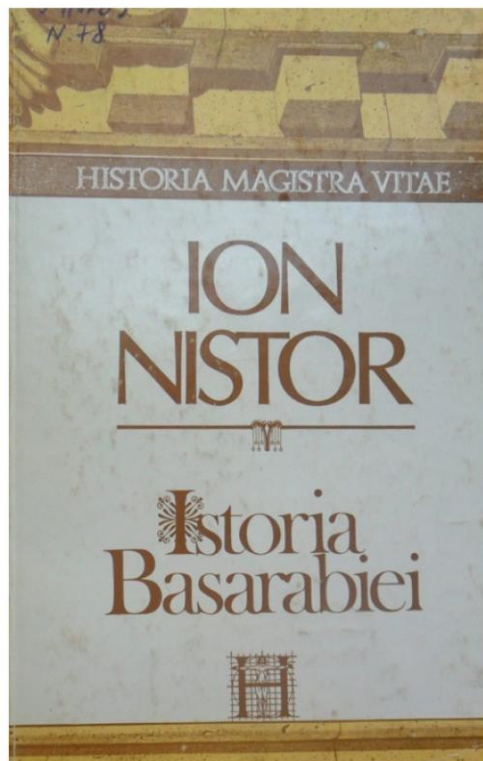
Stema Guberniei țariste Basarabia
1878-1917

A detailed illustration of an unrolled scroll. The scroll is made of aged, yellowish parchment with visible texture and some wear. It is held open by four wooden rollers, two at the top and two at the bottom. The text is written in a bold, black, sans-serif font. The background behind the scroll is a dark, textured blue.

**„Nimic nu poate fi mai scump
la un popor decît începutul
său, numele ce-l poartă,
pământul pe care-l locuiește”.**

Aaron Florian

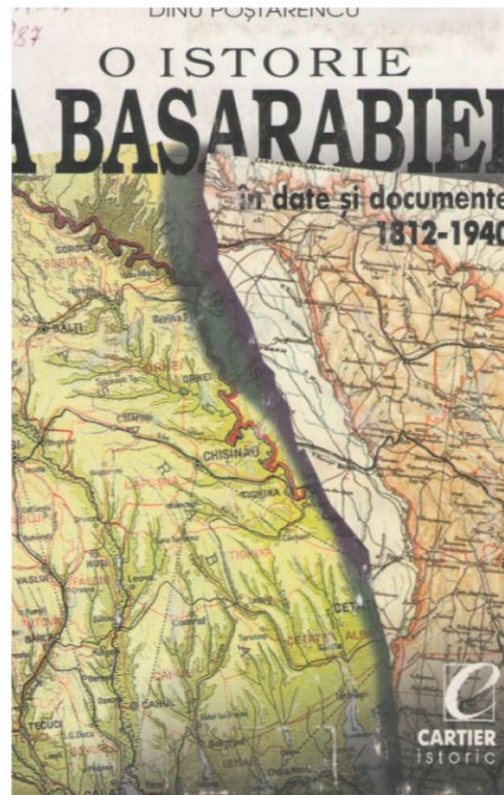
ISTORIA BASARABIEI

**DIN ISTORIA
SUDULUI
BASARABIEI**
materiale didactice

Civitas 2007

A. Boldur

**ISTORIA
BASARABIEI**

**„Istoria este emulul timpului,
depozit al acțiunilor, martor al
trecutului, exemplu și înștiințare
a prezentului, avertisment al
viitorului”.**

Miguel de Cervantes

94(473)
P87

Dinu Poștarencu

**Contribuții
la istoria modernă a Basarabiei**

II

CHIȘINĂU - 2009

94(473)
C 93

VITALIE
CUBOLTEANU

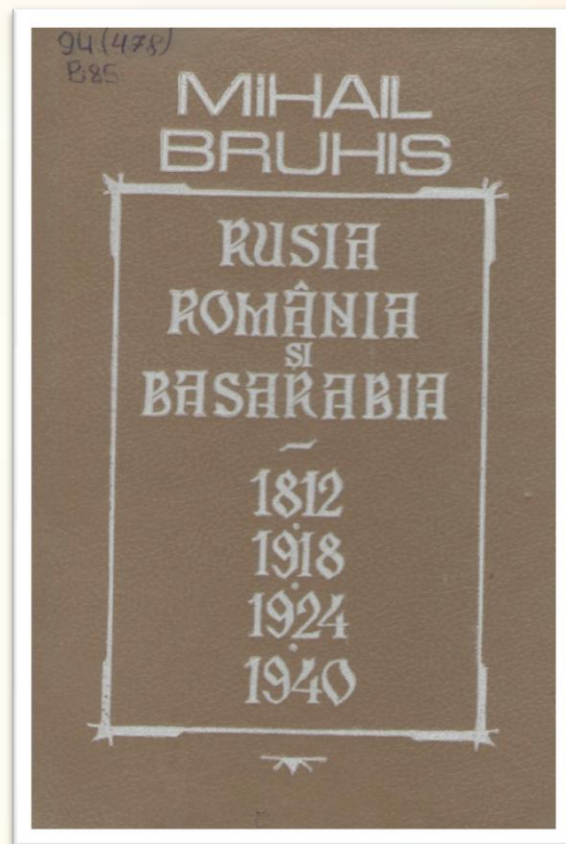
**ISTORIA NEAMULUI
DE LA ORIGINE
PÂNĂ LA FORMAREA
PRINCIPATELOR**

**ИСТОРИЯ
РУМЫН**

**С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН
ДО НАШИХ ДНЕЙ**

CIVITAS

BASARABIA 1812 - 1947

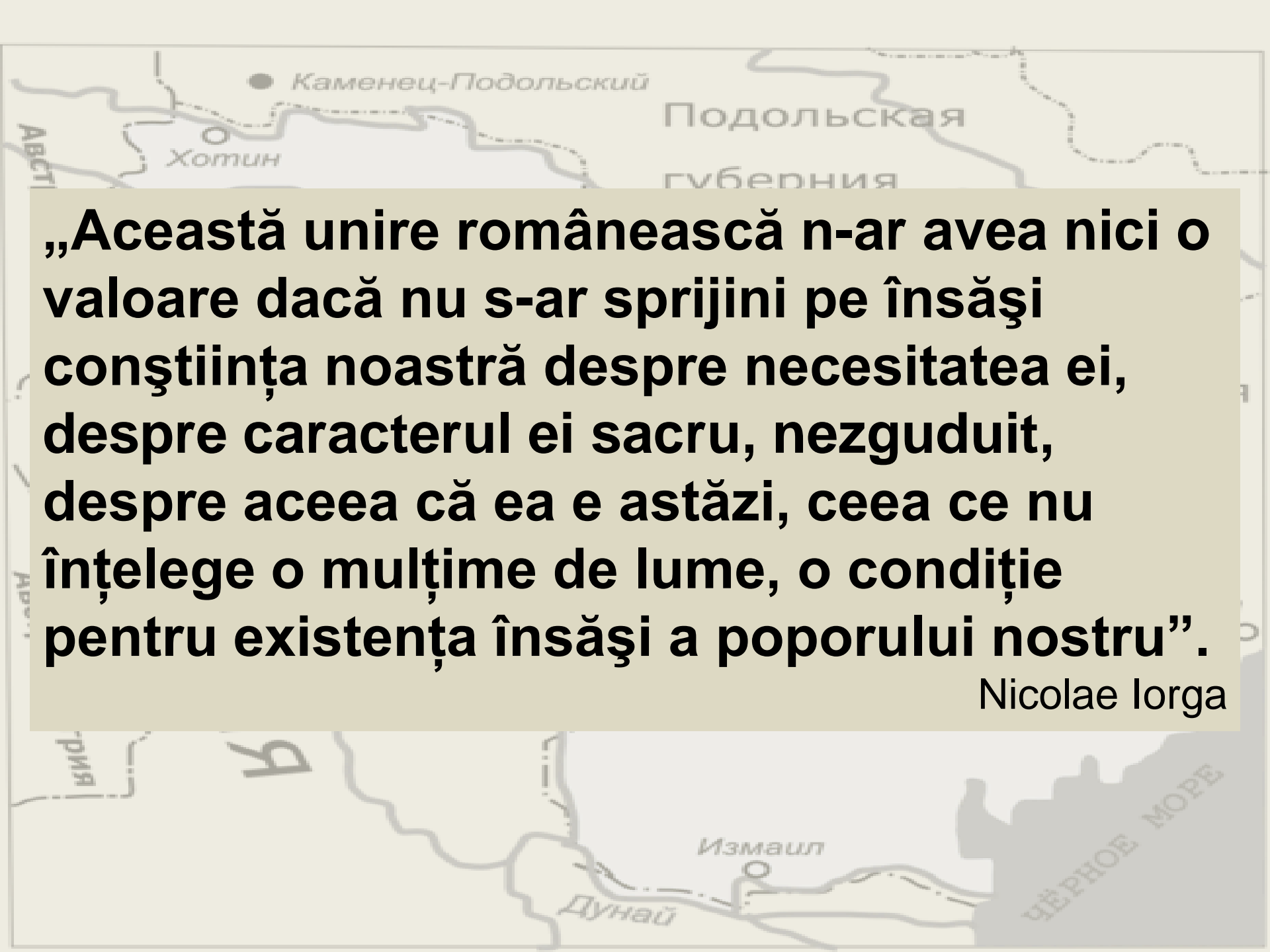
Muzeul Național de Istorie a României
Institutul Cultural Român

BASARABIA 1812 - 1947
OAMENI, LOCURI, FRONTIERE

București-Chișinău 2012

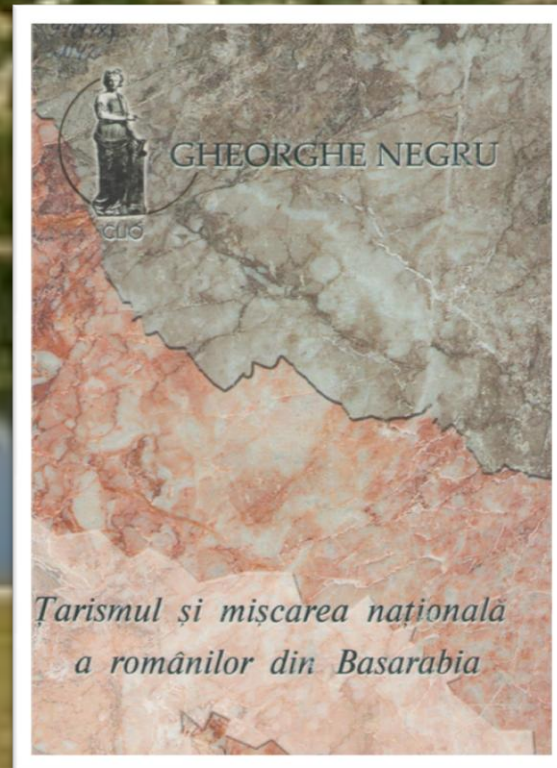
„... Dialogul cultural dintre
cele două maluri ale
Prutului continuă...”
Hunor Kelemen

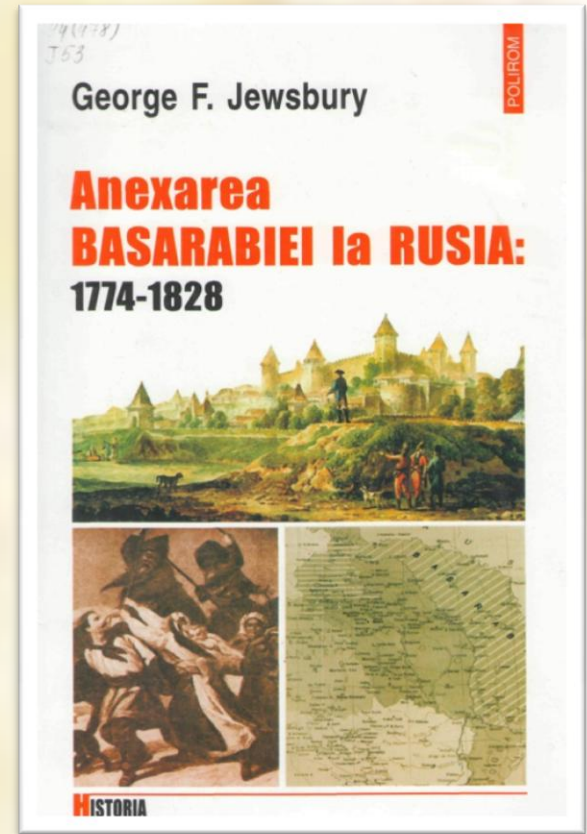
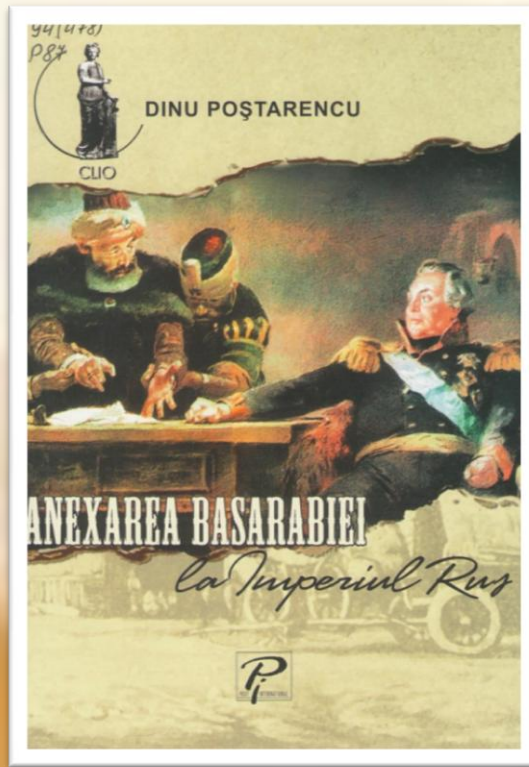
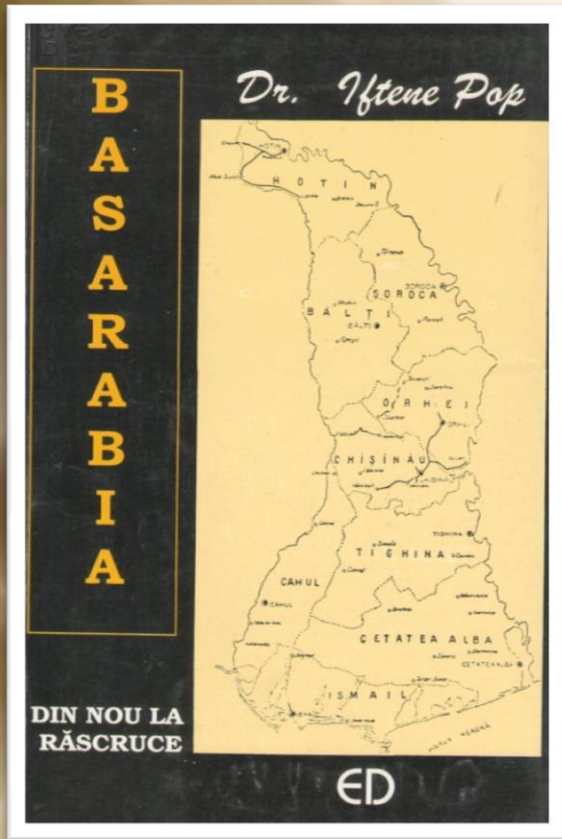

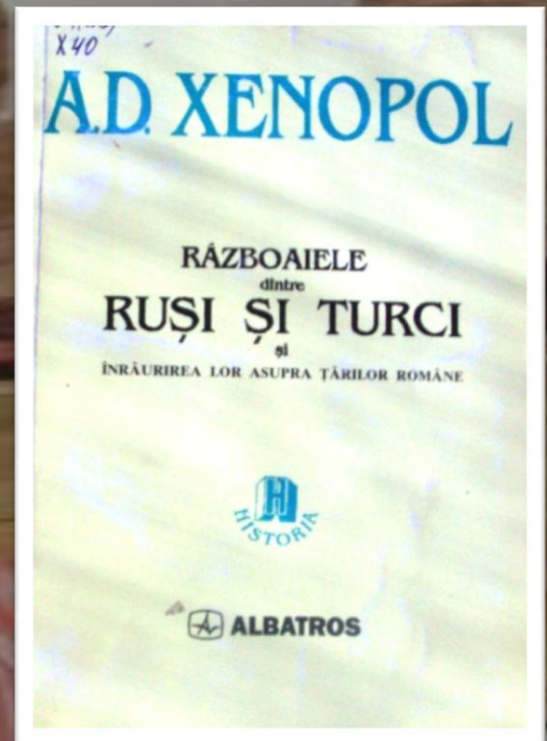
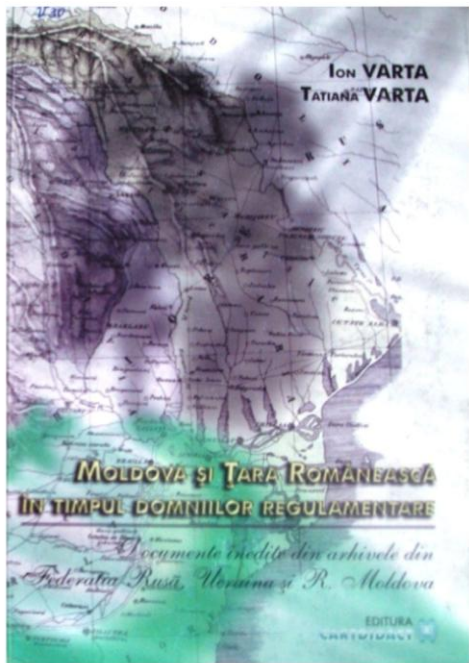
„Această unire românească n-ar avea nici o valoare dacă nu s-ar sprijini pe însăși conștiința noastră despre necesitatea ei, despre caracterul ei sacru, nezguduit, despre aceea că ea e astăzi, ceea ce nu înțelege o mulțime de lume, o condiție pentru existența însăși a poporului nostru”.

Nicolae Iorga

BASARABIA 1812-1917

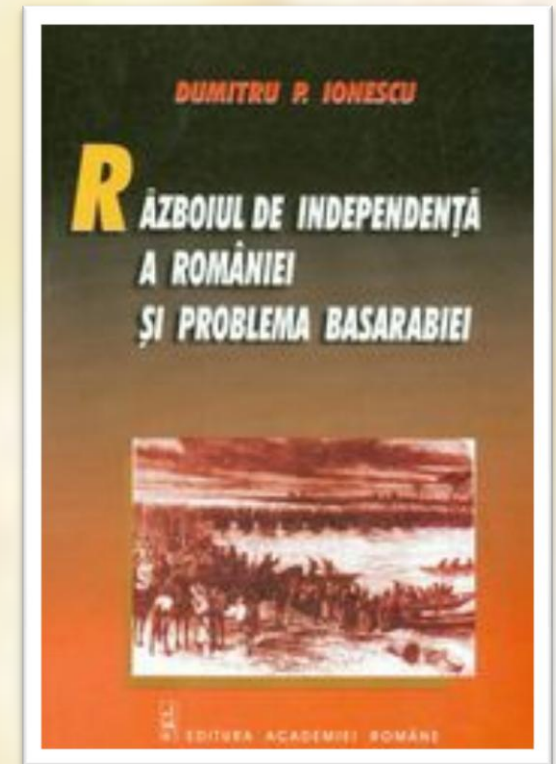
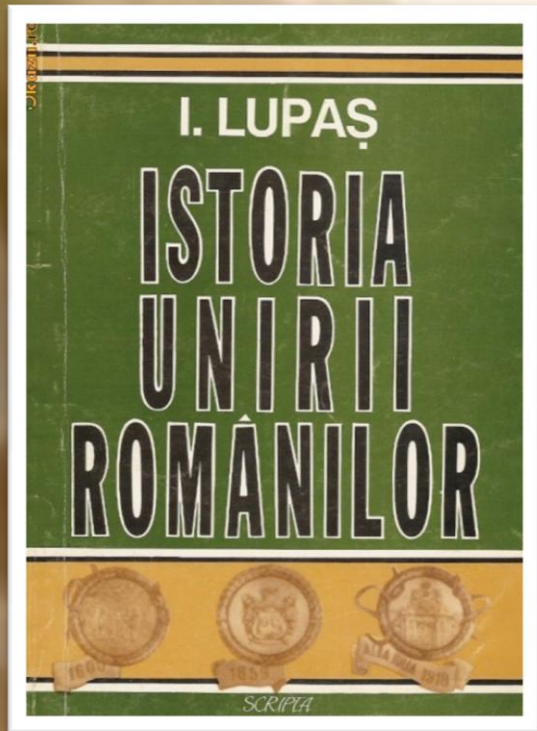
HARTA GUBERNIEI BASARABIA, 1883

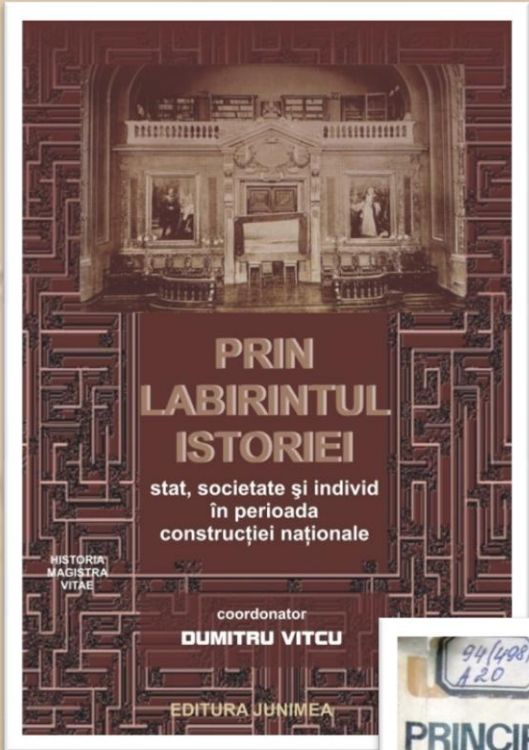

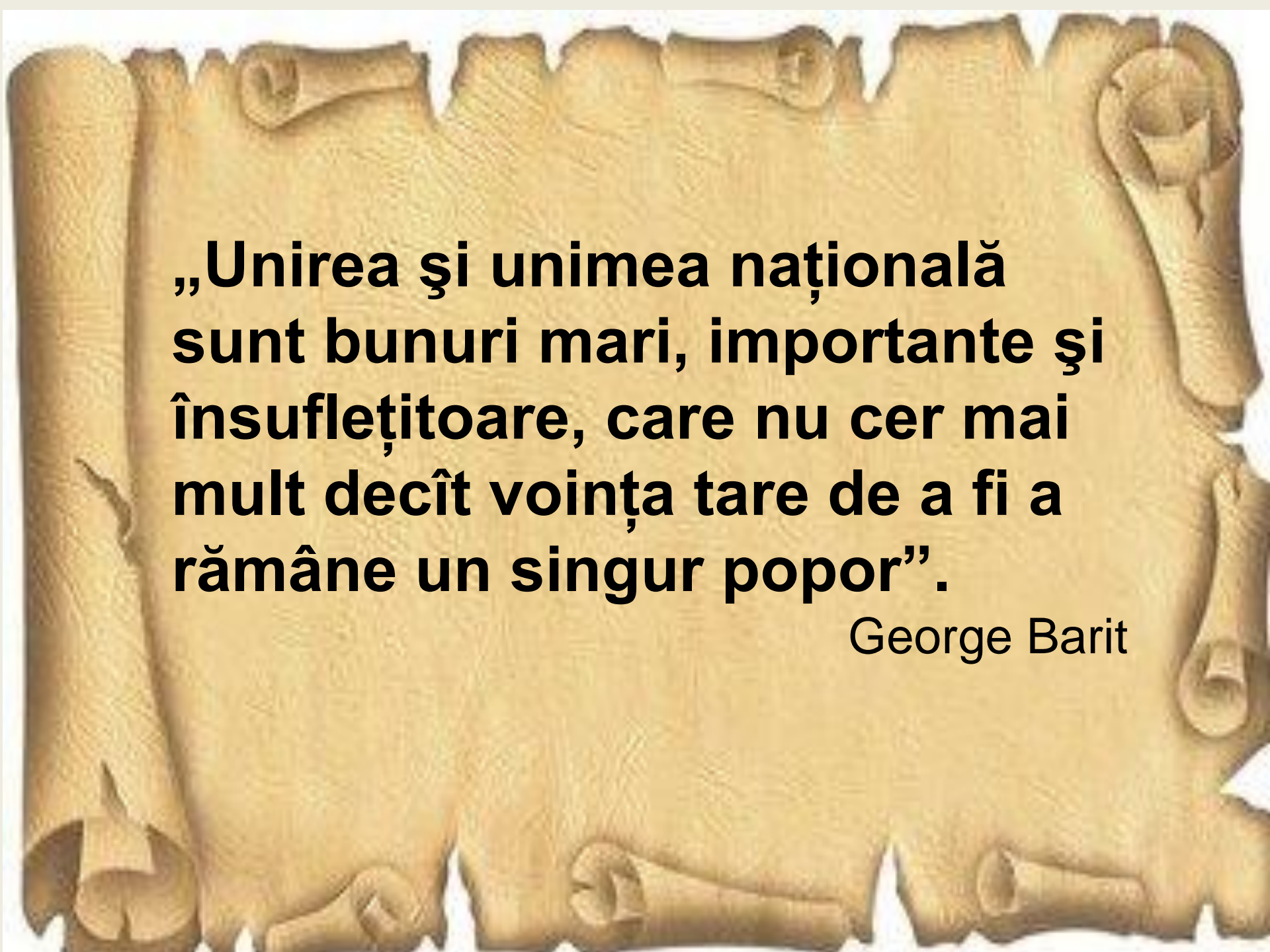
„Piatra nu speră să fie nimic altceva decît piatră. Dar, colaborînd, se alătură altor pietre și devine templu”.

Antoine de Saint Exupery

1859 - Unirea Basarabiei cu Principatele Române

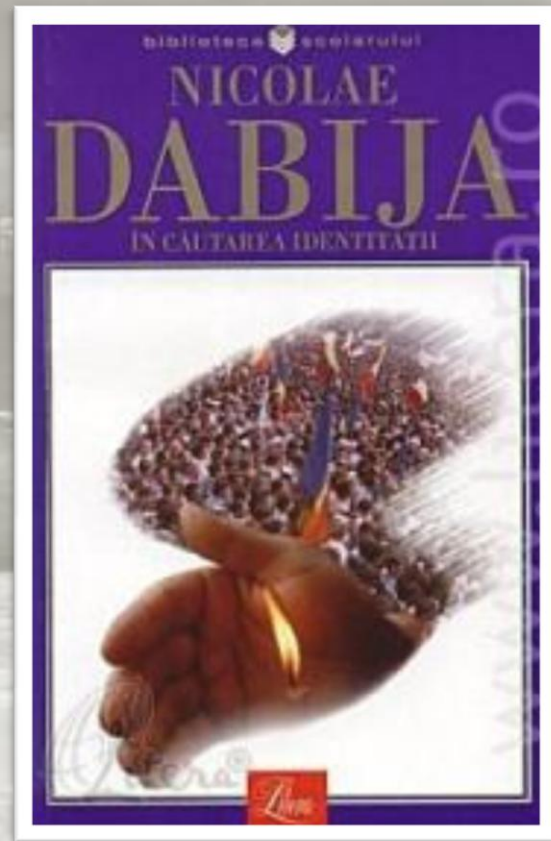
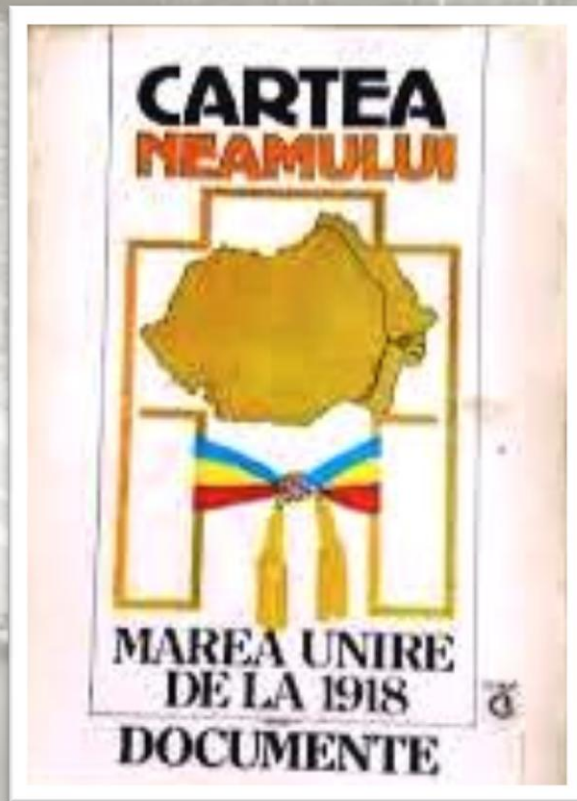
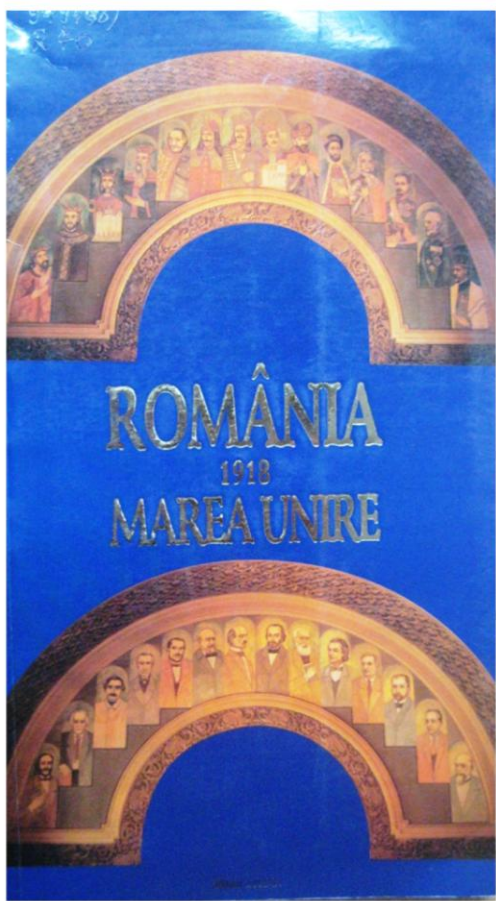

**„Unirea și unimea națională
sunt bunuri mari, importante și
însuflețitoare, care nu cer mai
mult decât voința tare de a fi a
rămâne un singur popor”.**

George Barit

UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA 1918

g(uv)(Dym)
FSZ
T.2(NP)

1918

TRIUMFUL MARELUI IDEAL

Editura Militară

HISTORIA

PAUL CERNOVODEANU

BASARABIA

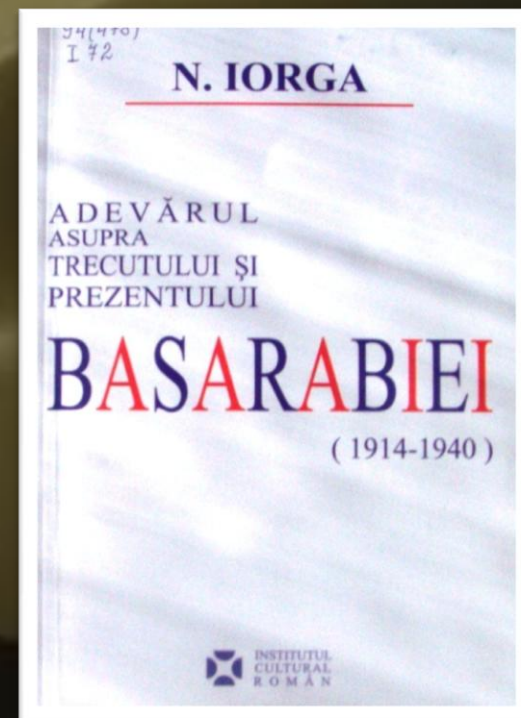
DRAMA UNEI PROVINCII
ISTORICE ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXT POLITIC
INTERNĂȚIONAL
1806~1920

EDITURA ALBATROS

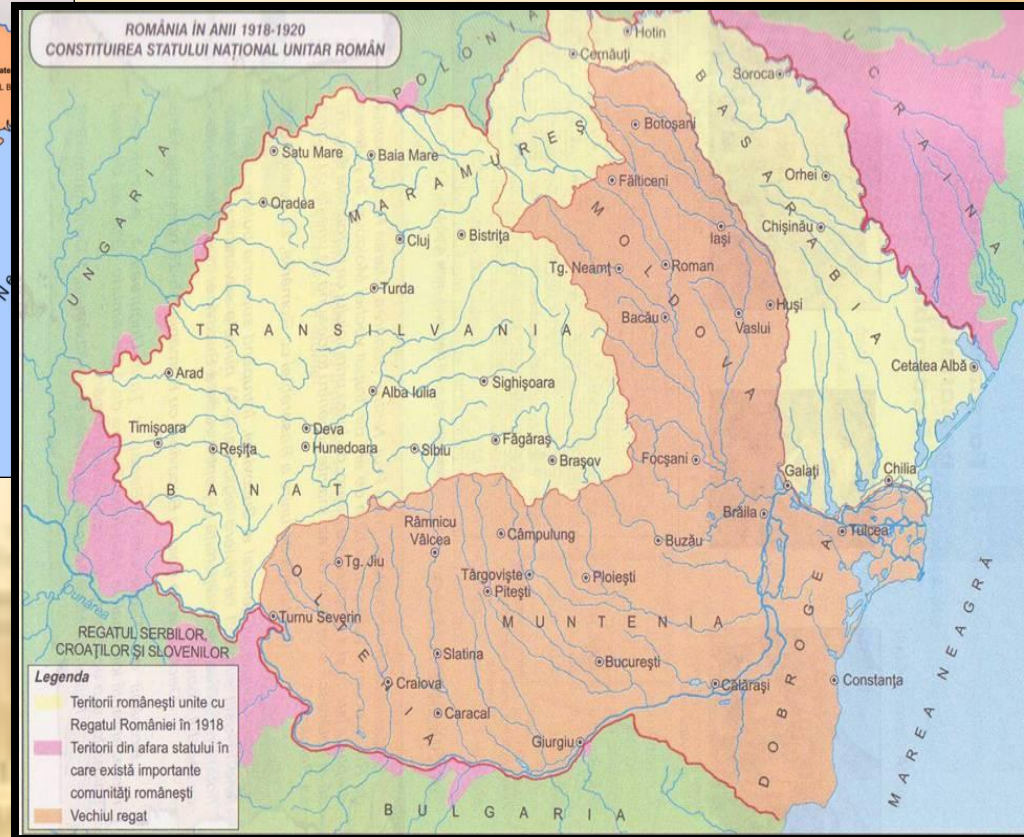
ONISIFOR GHIBU

De la
Basarabia rusească
la
Basarabia românească

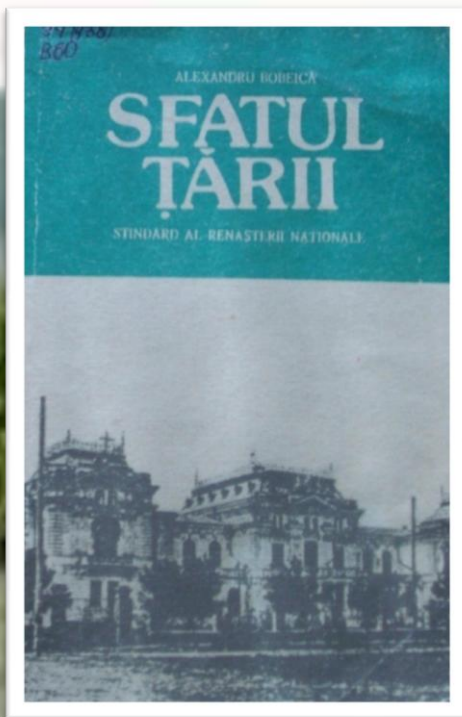
Editura Semne
București, 1997

JUDEȚELE ȘI REGIUNILE ISTORICE ALE ROMÂNIEI MARI 1920 -1926

SFATUL ȚĂRII

ACTUL UNIRII

VOTAT DE SFATUL ȚĂRII
LA 27 MARTIE S.T. V. 1918.

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABIC SFATUL ȚĂRII DECLARĂ:
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA)
ÎN HOTĂRILE EI DINTRE PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MAREA
NEAGRĂ ȘI VECHILE GRANIȚE CU AUSTRIA, RUPTĂ DE
RUSIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL
VECHII MOLDOVE, ÎN PUTEREA DREPTULUI ISTORIC ȘI
DREPTULUI DE NEAM, PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NOROA-
DELE SINGURE SĂ-ȘI POTĂRASCĂ SOARTA LOR, DE AZI
ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE
CU MAMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABICII -
CU ROMÂNIA

DE-A PURAURI ȘI TOTDEAUNA!

PREȘEDINTELE SFATULUI ȚĂRII,

ION INCULEȚ.

VICU- PREȘEDINTE

PAN. HALIPPA.

SECRETARUL SFATULUI ȚĂRII

I. BUZDUGAN.

Actul istoric al unirii Basarabiei cu România a specificat:

*”În numele poporului Basarabiei, Sfatul
Țării declara: Republica democratică
moldovenească (Basarabia) în hotarele
ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea
Neagră, și vechile granițe cu Austria,
ruptă de Rusia acum o sută și mai bine
de ani, din trupul vechii Moldove, în
puterea dreptului istoric și dreptului de
neam, pe baza principiului că noroa-
dele singure să-și hotărască soarta lor,
de azi înainte și pentru totdeauna se
unește cu mama sa România.”*

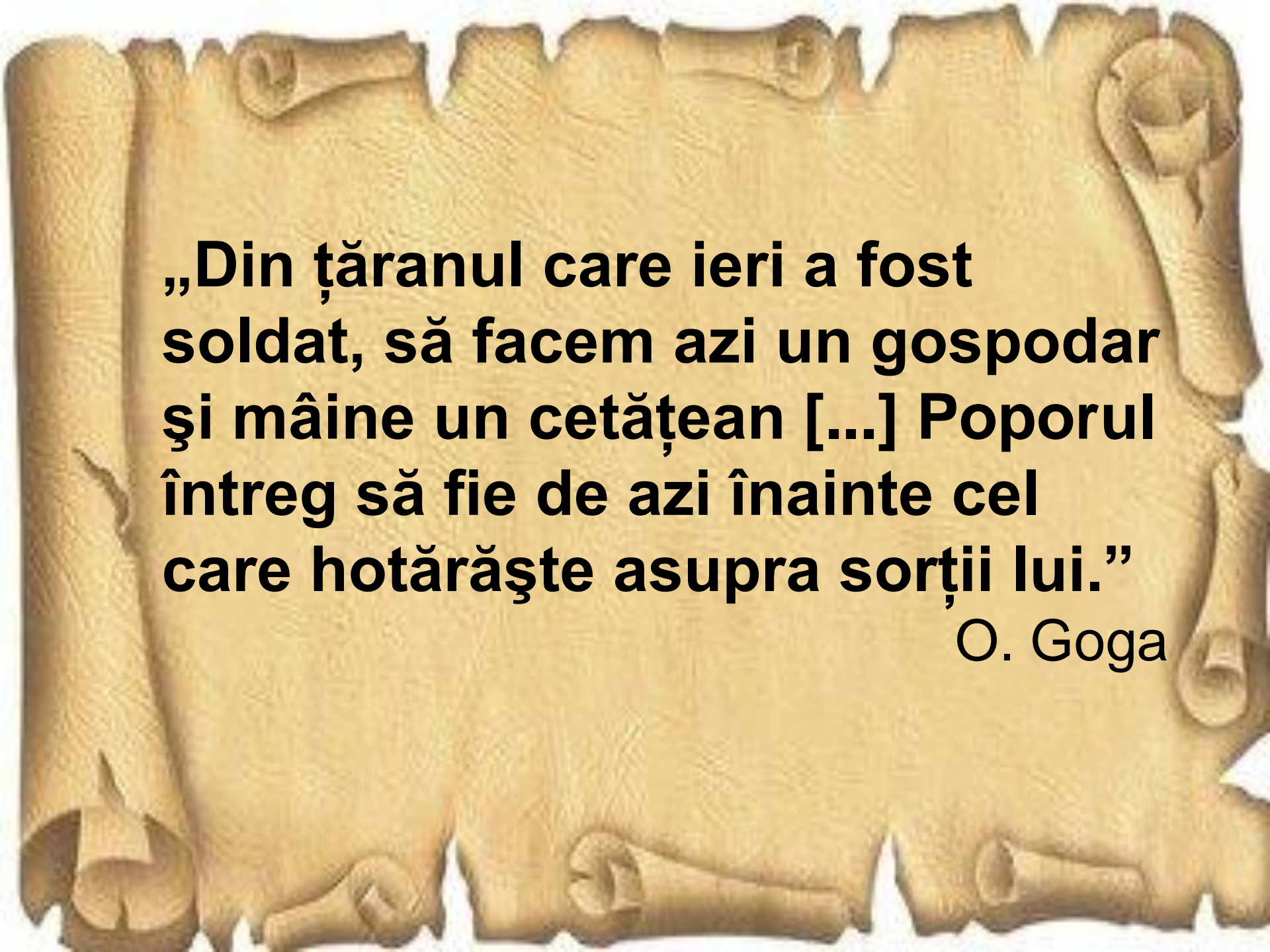
MEMBRII SFATULUI ȚĂRII

**Fotografie cu membrii Sfatului Țării
care au semnat
pentru unirea Basarabiei cu
România**

**Membrii Sfatului Țării, sala în care s-a
semnat Actul Unirii Republicii Democrate
Moldovenești (succesoarea guberniei
Basarabiei, fostă parte componentă a
Țării Moldovei) cu Țara Mamă (România),
27 martie 1918**

**„Din țăranul care ieri a fost
soldat, să facem azi un gospodar
și mâine un cetățean [...] Poporul
întreg să fie de azi înainte cel
care hotărăște asupra sorții lui.”**

O. Goga

BASARABIA DUPĂ UNIRE

ADEVĂRUL
ISTORIC
ÎN CHESTIUNEA
BASARABIEI

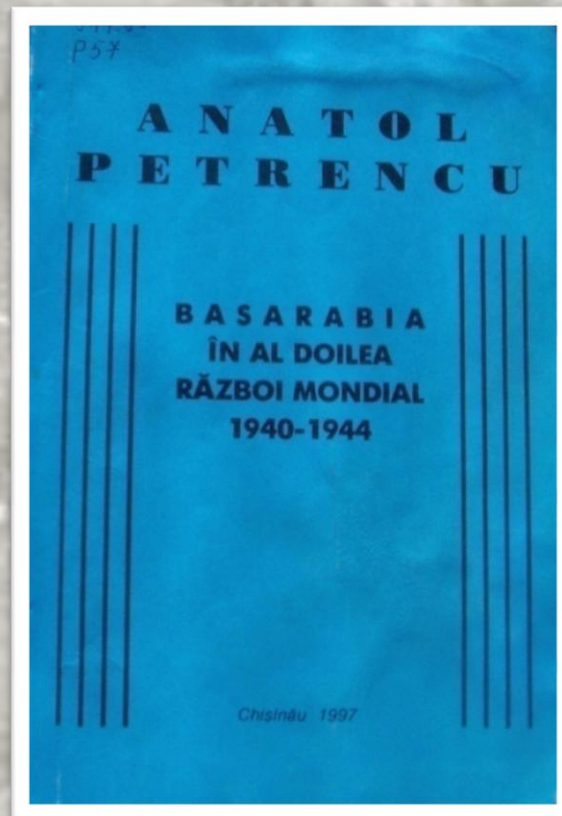
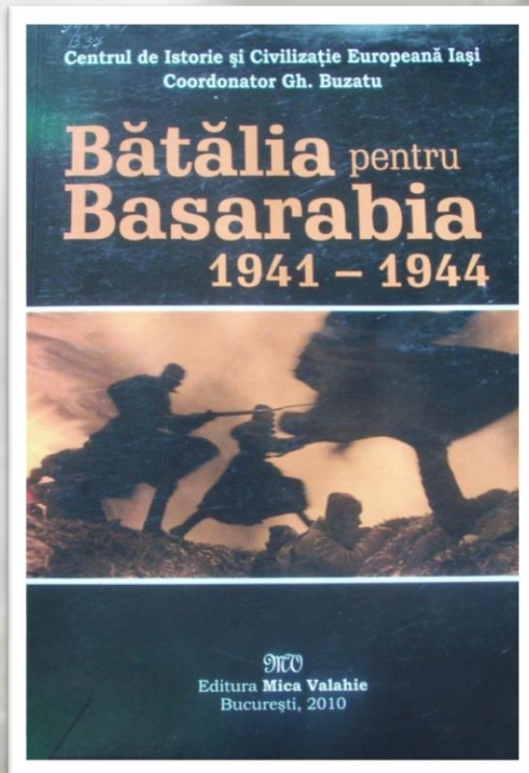

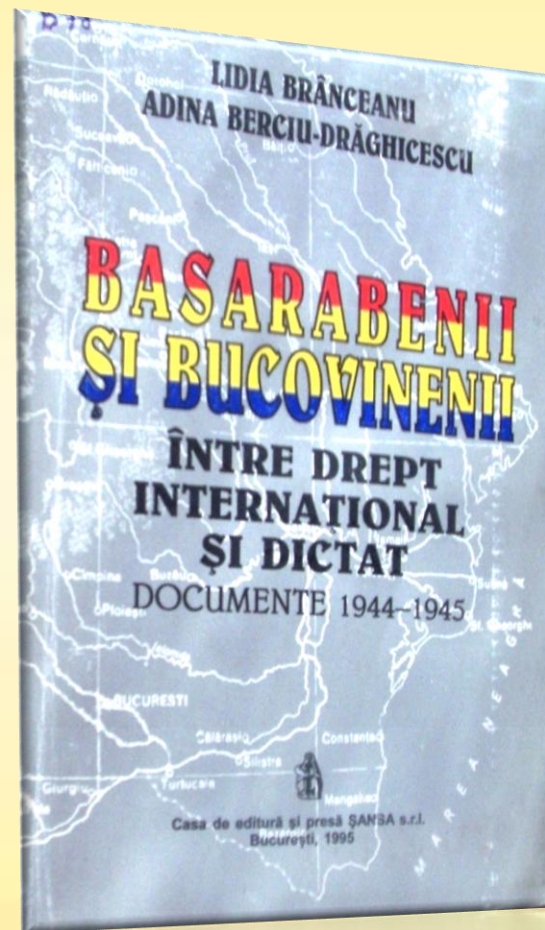
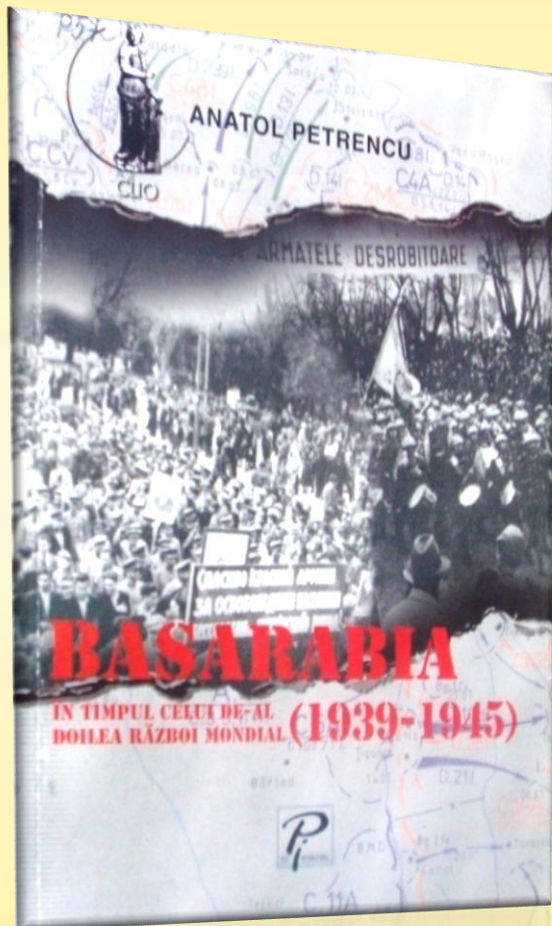

**„Dulce este cuvîntul pace, și
ea însăși este binefăcătoare...”**

Cicero

BASARABIA ÎN AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

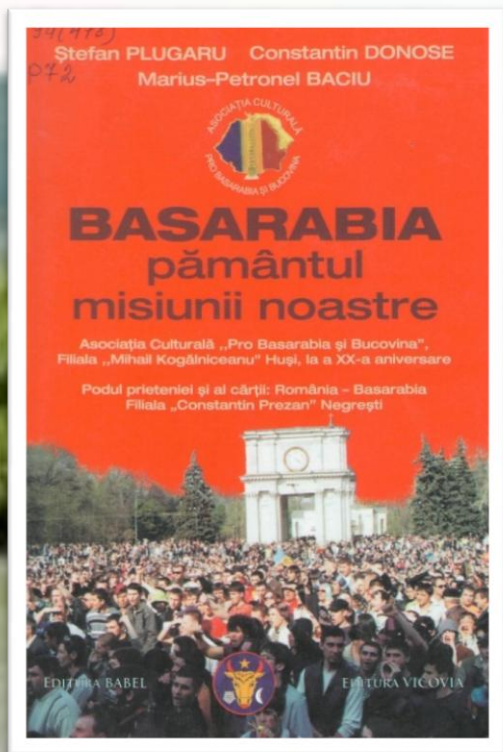

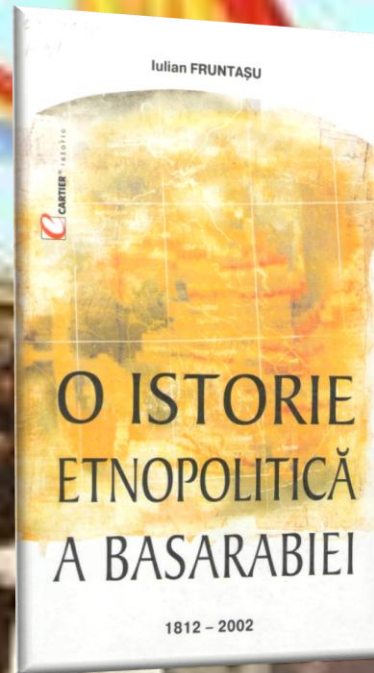
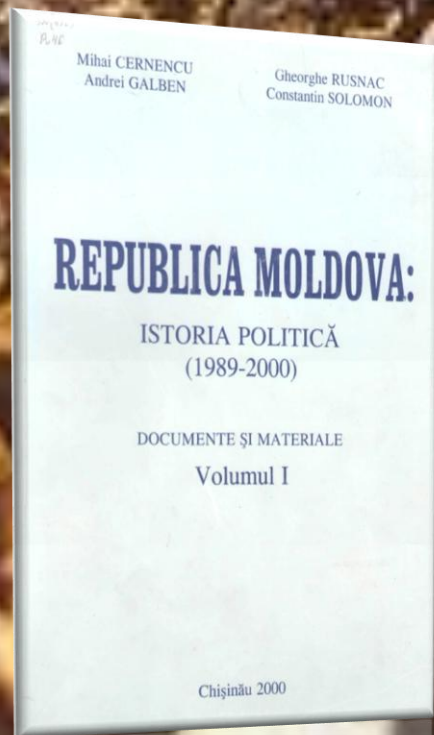

„Nu aștepta viitorul ca o scăpare de prezent, pentru că atunci când acest viitor vine, ne dăm seama că el e înșelător și ne este dor de acel prezent care a rămas în trecut.”

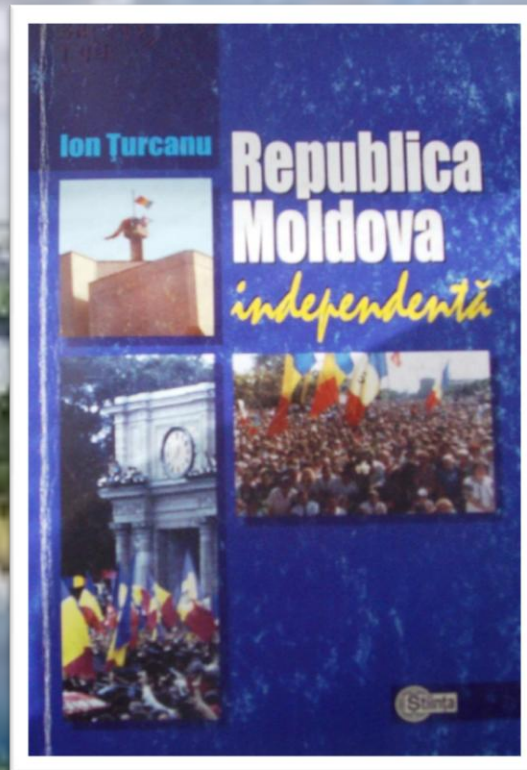
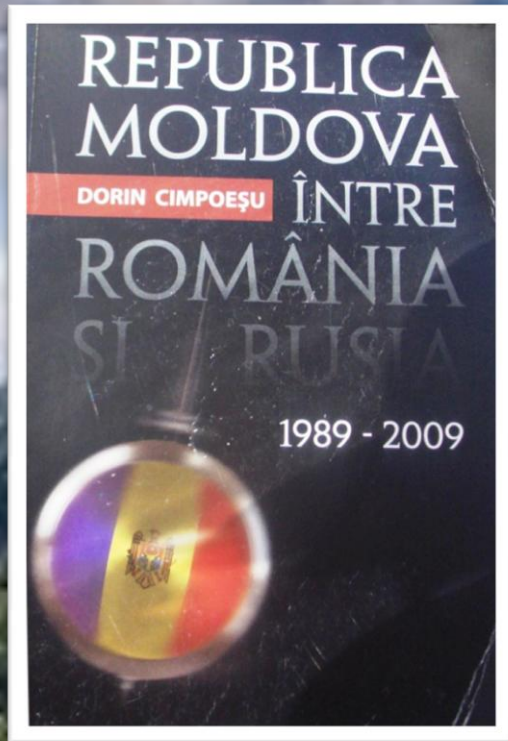
Serghei Țurcan

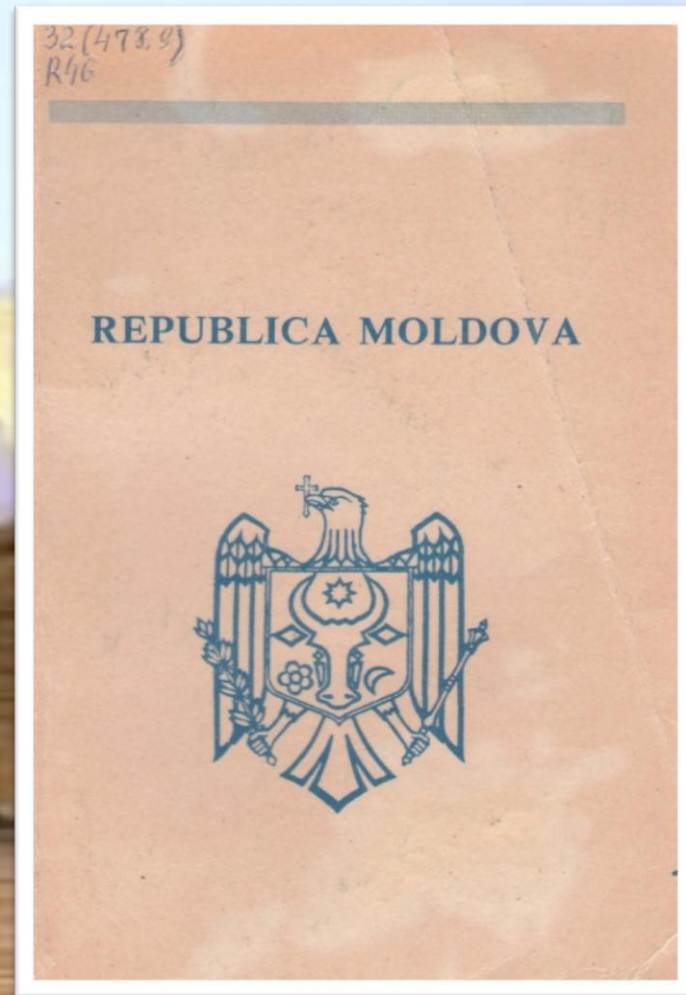
ANII 1990-1992

ANII 1992-2009

· **„Independența este suma
vieții noastre istorice”**

Mihai Eminescu

SIMBOLURILE DE STAT ALE REPUBLICII MOLDOVA

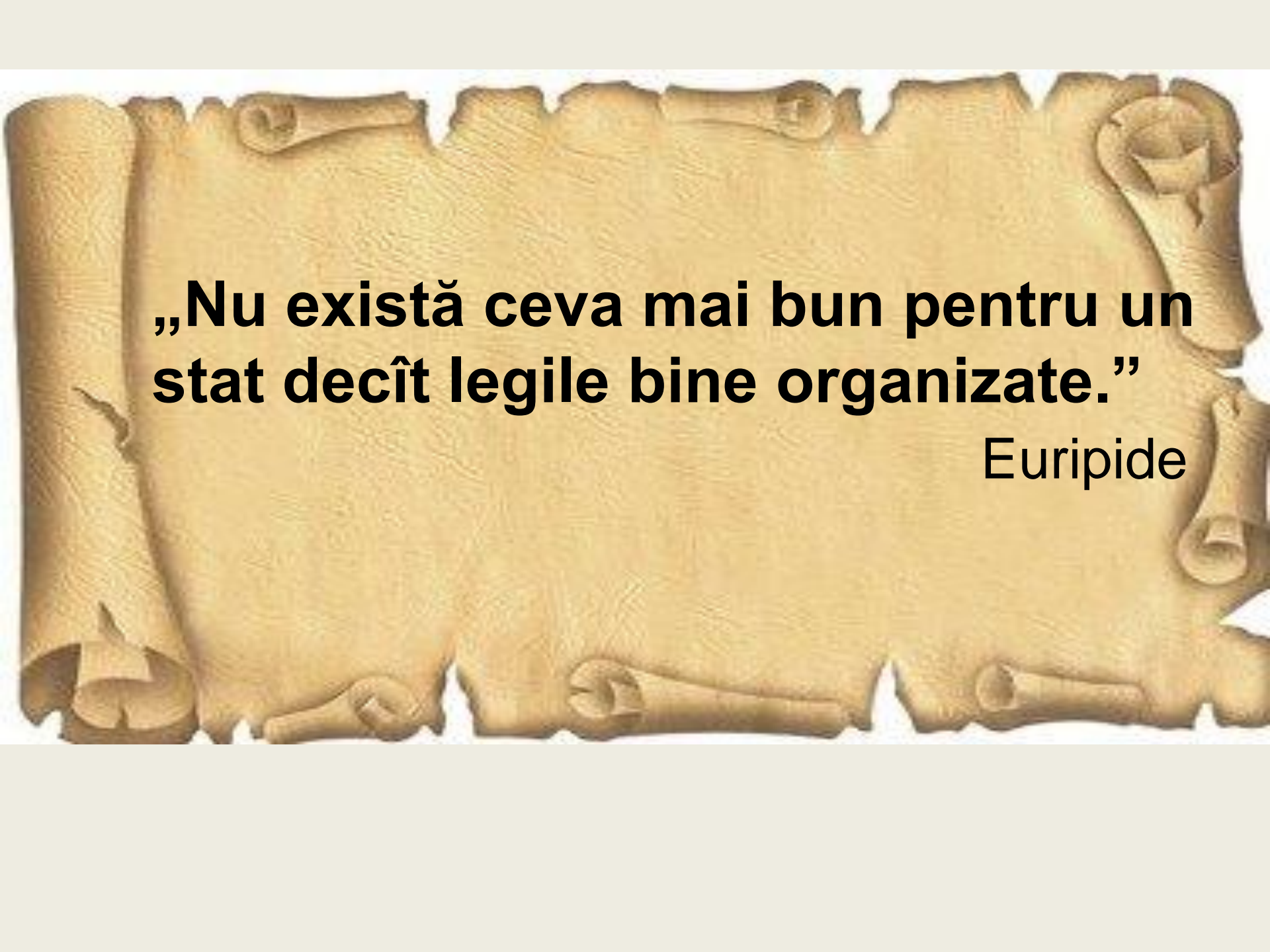
STEMA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

(Regulamentul cu privire la Stema de Stat a fost aprobat prin Legea nr.337-XII din 3 noiembrie 1990, Vestile, nr. 11/267, 1990)

DRAPELUL DE STAT AL REPUBLICII MOLDOVA

(Regulamentul cu privire la Drapelul de Stat a fost aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 17-XII din 12 mai 1990, Vestile, nr.5/93, 1990)

„Nu există ceva mai bun pentru un stat decît legile bine organizate.”

Euripide

HARTA MOLDOVEI ÎN PREZENT

IMNUL REPUBLICII MOLDOVA

VERSURI-

ALEXEI MATEEVICI

MUZICA-

ALEXANDRU CRISTEA

LIMBA NOASTRĂ

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată.

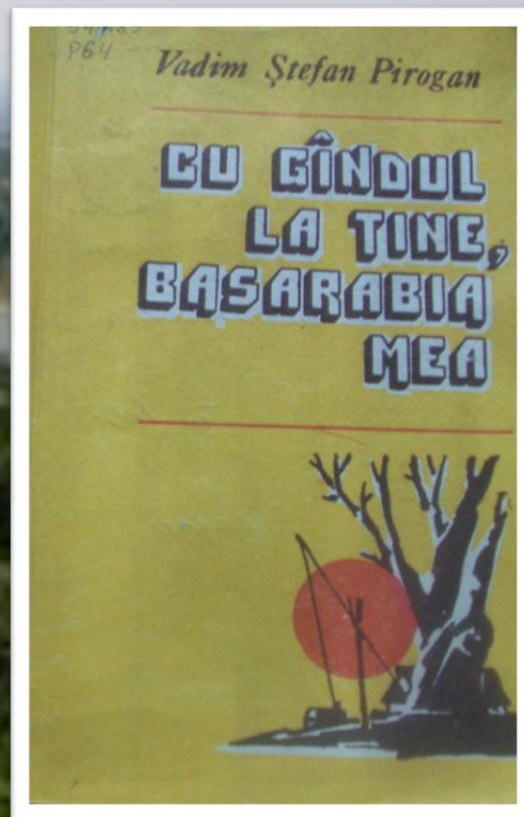
Limba noastră-i foc, ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

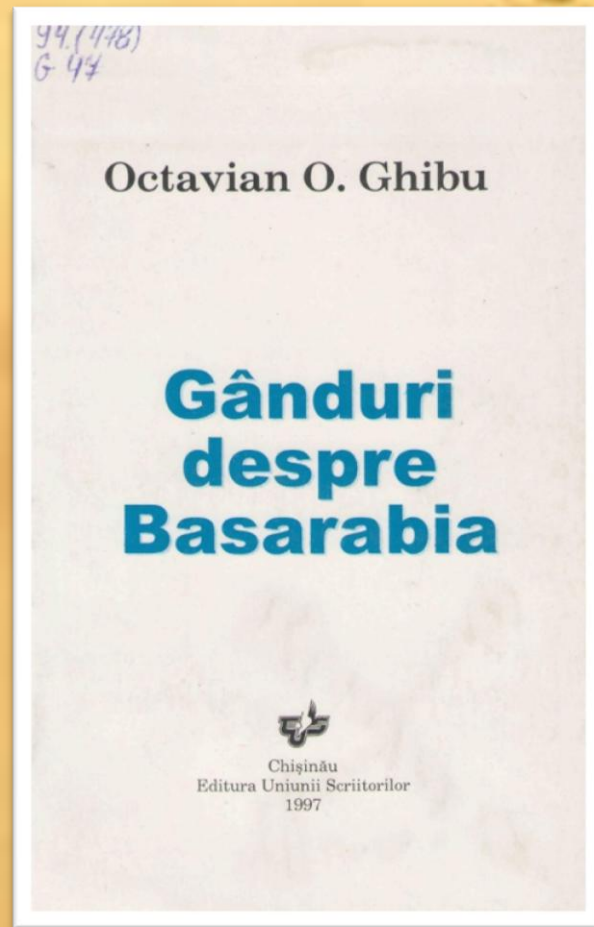
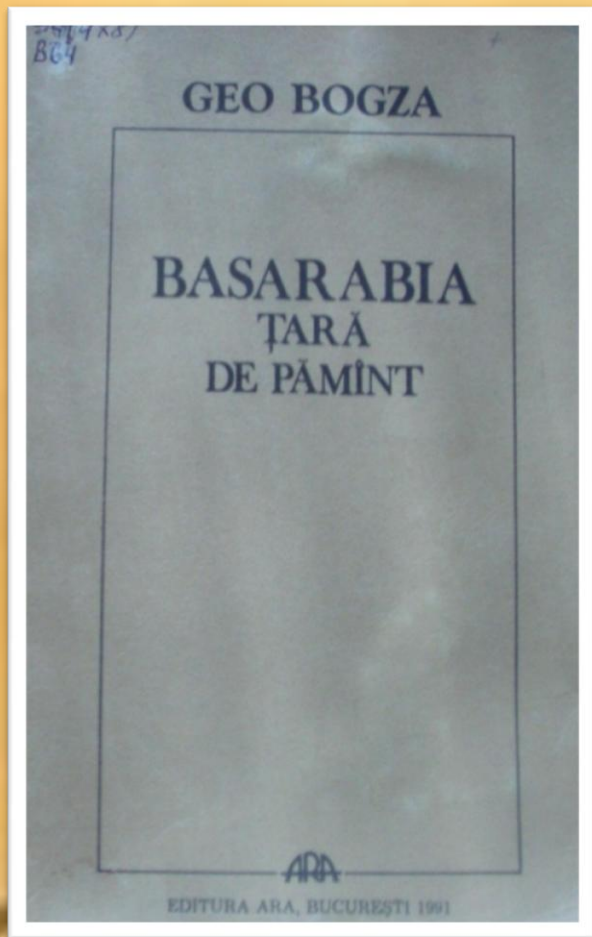
Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veşnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeşnici.

Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plîng şi care-o cîntă
Pe la vatra lor ţăranii.

Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată.

GÎNDURI DESPRE BASARABIA

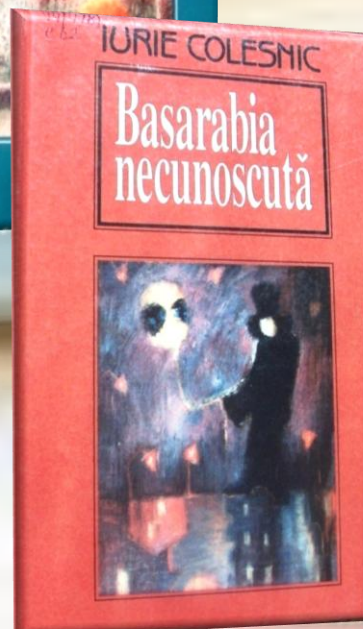
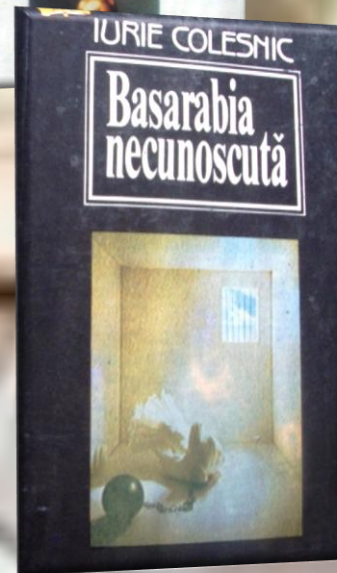
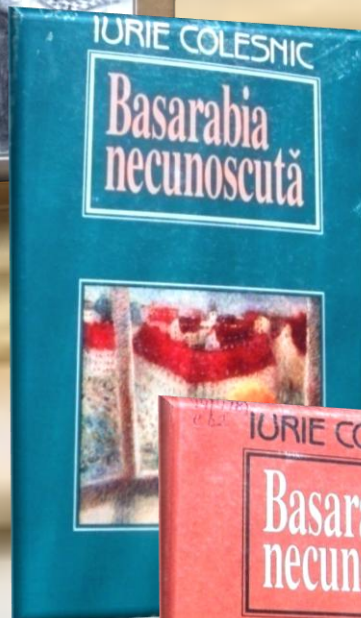
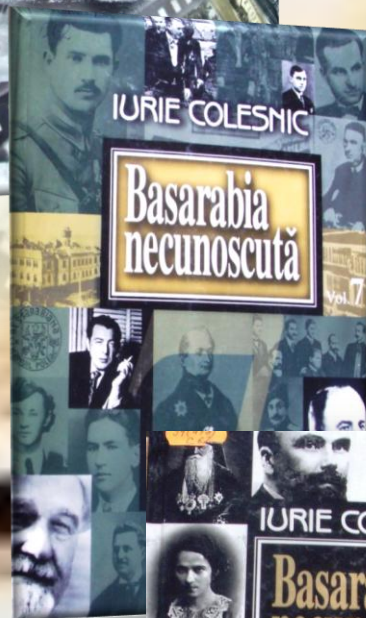
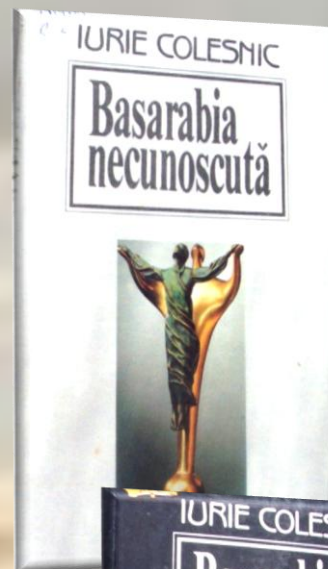
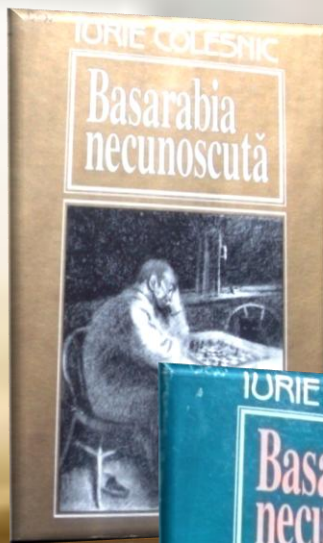
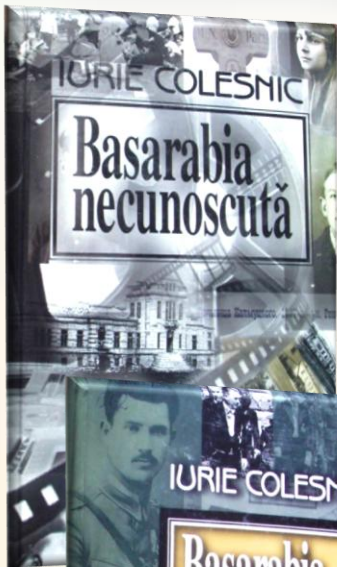

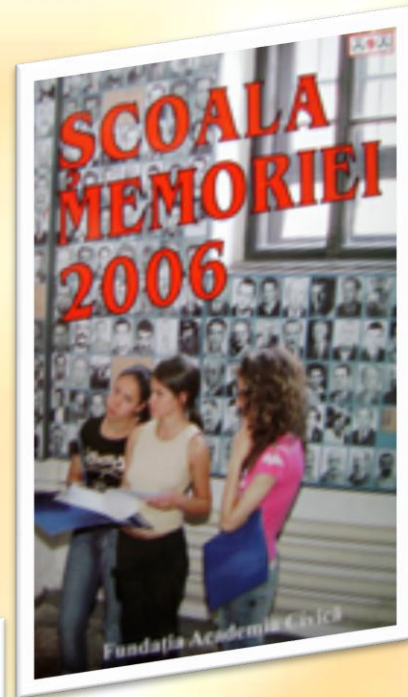
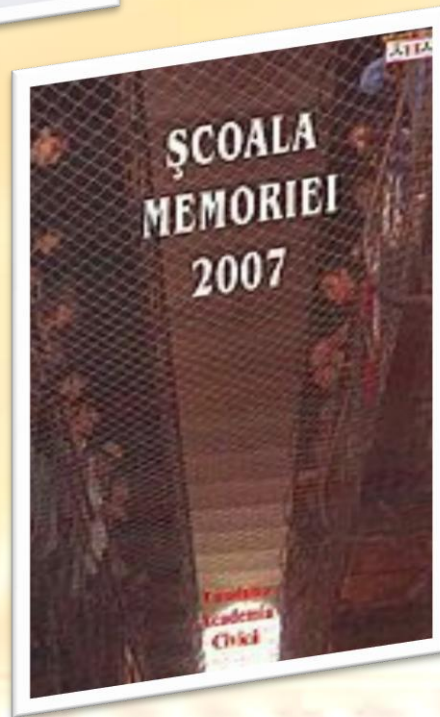
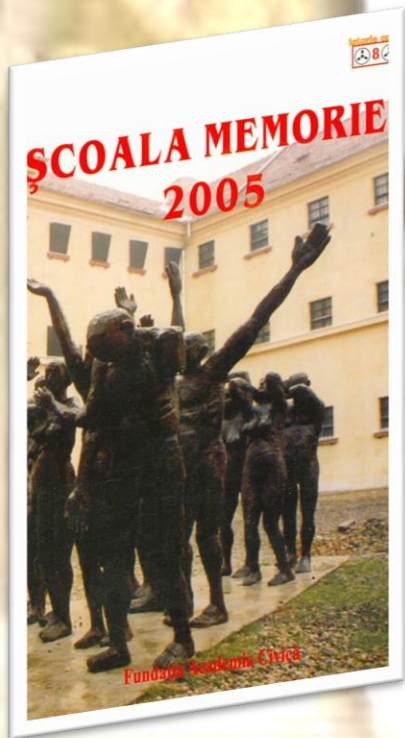

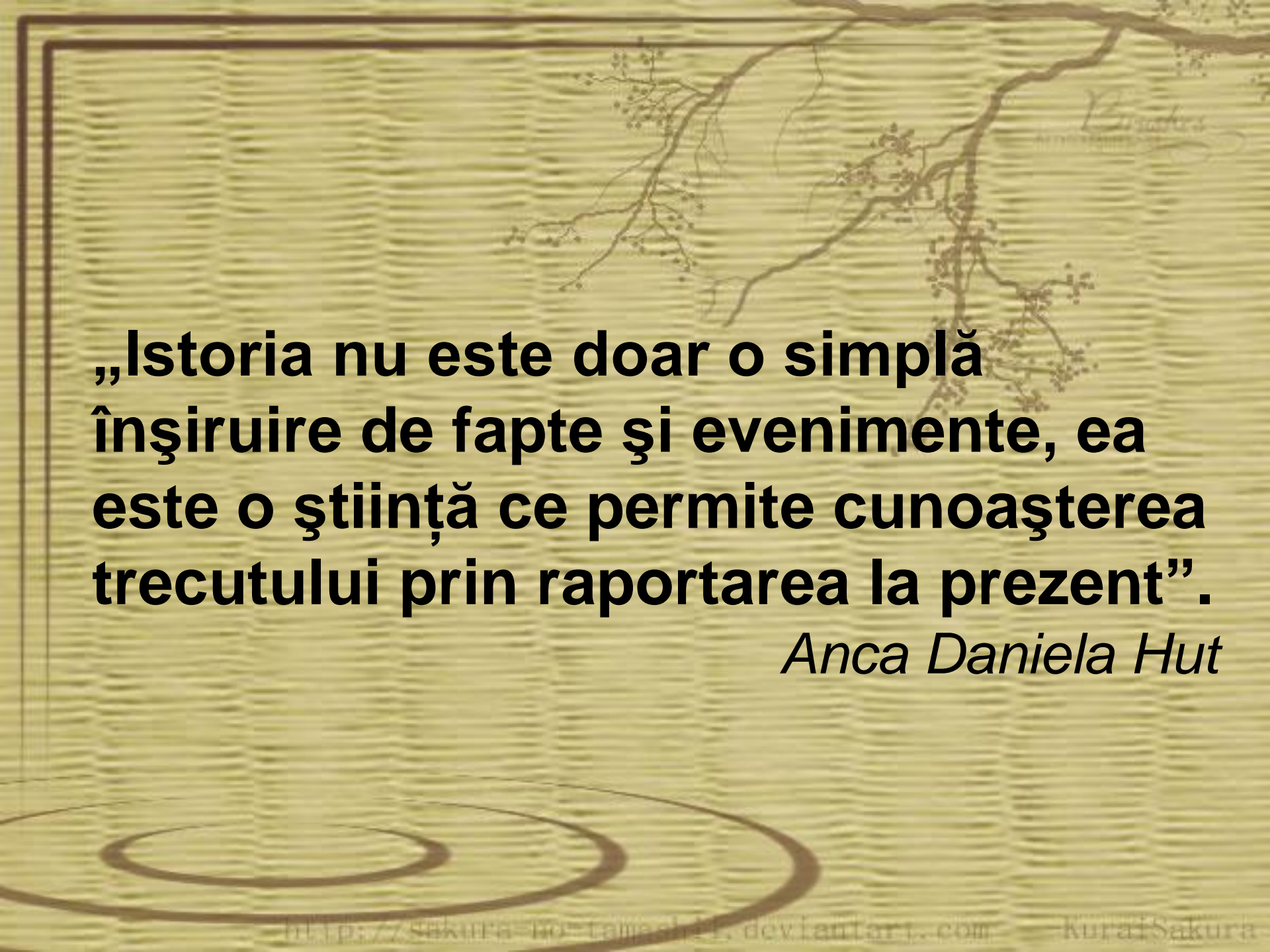
Basarabia pe cruce!

Se urcă Basarabia pe cruce
Și cuie pentru ea se pregătesc
Și primăvara jertfe noi aduce
Și plînge iarăși neamul românesc.
Noi n-avem nici un drept la fericire,
Mereu în casă moare cineva
Și n-are țara dreptul să respire
Și nici pe-acela, simplu, de-a visa.
De-acolo unde s-a sfîrșit pămîntul,
Vin triburi, să ne ia pămînt și frați
Și-n fața lor abia rostim cuvîntul
Și, prin tăcere, suntem vinovați.
Ce cale poate țara să apuce?
În tragica, neconvertita zi,
Se urcă Basarabia pe cruce
Și nu știm învierea cînd va fi.

Adrian Păunescu

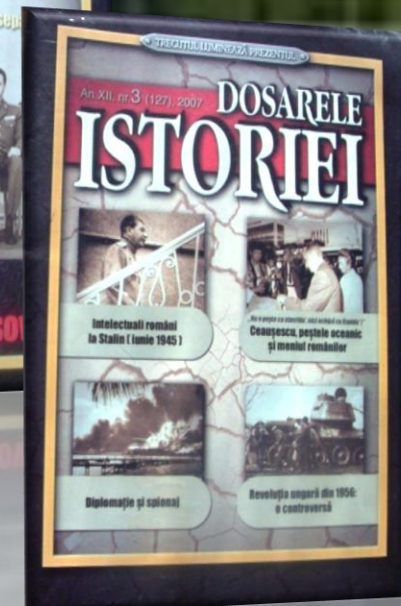
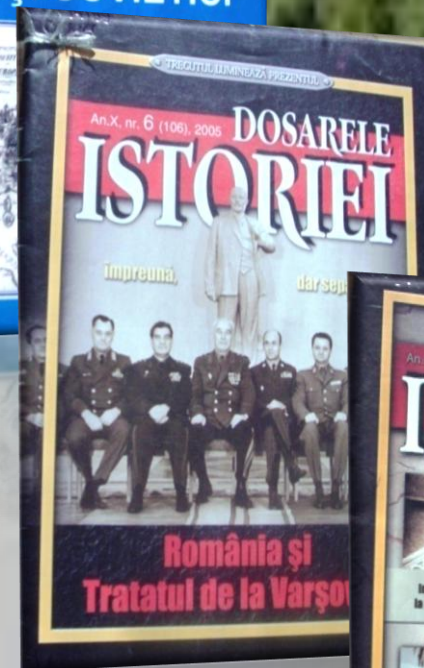
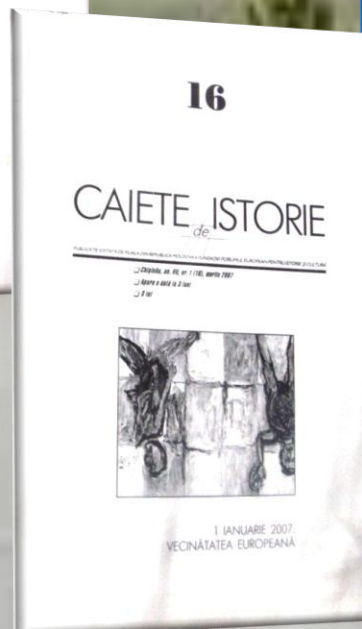

**„Istoria nu este doar o simplă
înșiruire de fapte și evenimente, ea
este o știință ce permite cunoașterea
trecutului prin raportarea la prezent”.**

Anca Daniela Hut

PUBLICAȚII PERIODICE

MEMORIA
revista gândirii arestate

74

Editată de FUNDATIA CULTURALĂ MEMORIA
sub egida Uniunii Scriitorilor din România

Fondator BANU RĂDULESCU

Nr. 1 / 2011 10 lei

Din sumar:

Fenomenul
Piața Universității

Asasinatele
Securității din Cluj

Chiril Șbernea –
un deputat în
Sfatul Țării

Memoria
persecuțiilor
politice în România
nașterea

REVISTA ÎNTELEGĂRII NEAMULUI REVISTA CARE TE ASCULTĂ

GLASUL

DIN 1979 • DUPLEX CHIȘINĂU - BUCUREȘTI • Nr. 5 (721) • 27 martie 2008 • 16 PAGINI • preț: 2 lei

Atam 90 de ani

Basarabia noastră
Conferința Simbol la Controlul Coordonat Național
în ziua de 27 martie 1941

Ștampa și draga mea Pat

Valerile francofoniei

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

**REVISTA
ISTORICĂ**

Fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul XXII, 2011

Nr. 1 – 2

Basarabia
literatură • cultură • civilizație

ÎN ACEST NUMĂR:
Em. GALAICU-PAUN
Nicolae POPA
Ana RAPCEA
Gelu DORIAN
Ion CIOCANU
Dumitru CRUDU
EUGEN LUNGU
Matei CĂLINESCU
Ieromonah SAVATIE
BAȘTOVOI
Ion ȚURCANU
Gheorghe BĂRBAROV
Adrian CIBOTARU
Ioan MĂNĂSCURTĂ
Vsevolod GIORNEI
Nicolai COSTENCO
Nicolae ESINENCU
Horia HRISTOV
Irina NECHIT
Anatol DURBALĂ
Dinu POȘTARENCO
Iurie KOLESNIC
Leon DONICI
Oleg CARP
Iulian NICUȚĂ
Tudor BRAGA
Arcadie ANTOSEAC
Nicolae RĂILEANU

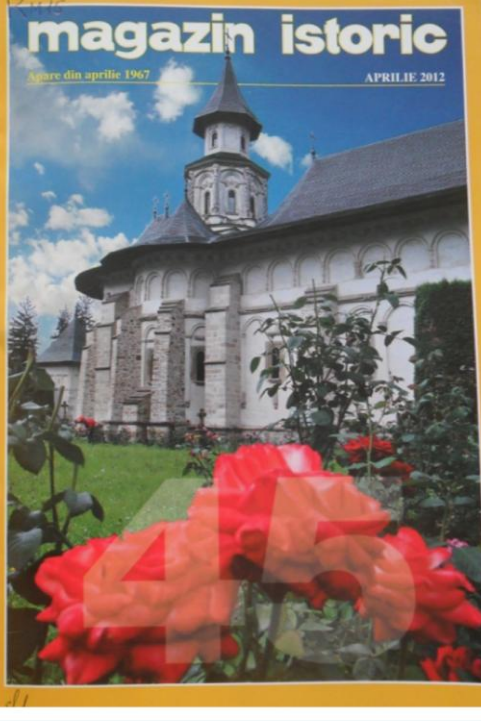
1-3 / 2003

magazin istoric

Apare din aprilie 1967

APRILIE 2012

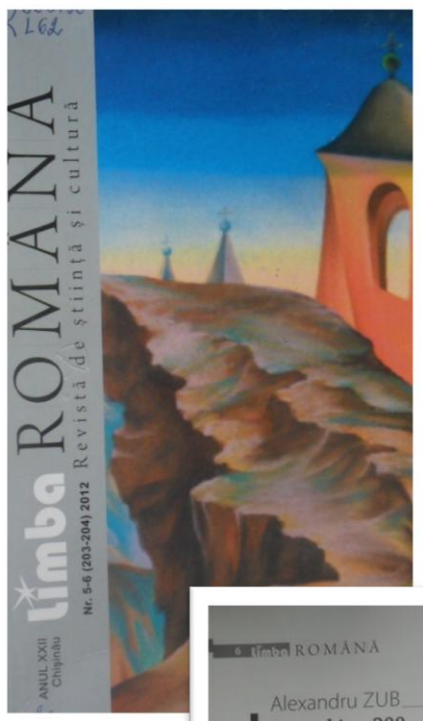
**destin
românesc**

REVISTA DE ISTORIE ȘI CULTURĂ
2010 An U (XVII) Nr. 1 (65)

Serie nouă

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

ANUL XXII
Chișinău

Limba ROMANA

Nr. 5-6 (203-204) 2012 Revistă de știință și cultură

limba ROMANA

Anatol PETRENCU

Raptul Basarabiei, Nordului Bucovinei, Ținutului Herța. Prima ocupație sovietică (1940-1941)

A.P. – doctor habilitat în științe istorice, profesor universitar. În 2010 a făcut parte din Comisia pentru studierea și aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova. Din octombrie 2010 este director al Institutului de Istorie Socială și redactor-șef al revistei „Pro Memoria”. Cărți publicate: *România și Basarabia în anii celui de-al Doilea Război Mondial* (1999), *Păstori în anii celui de-al Doilea Război Mondial. Istoria politică* (2005), *Basarabia în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. 1939-1945* (2006), *Varșovia vădită de un istoric basarabean* (2006), *Istoria contemporană: studii, materii, atitudini* (2011).

Anexarea Basarabiei de către Rusia țaristă a fost primul act al imperiului de Nord de a se extinde în Balcani și s-a realizat pe contul poporului român. În teritoriul acaparat, Rusia, se știe, a promovat o politică de „uniformizare” a populației băștinag cu restul popoarelor din imperiu, altfel spus - o politică de deznaționalizare și de rusificare. Aceste eforturi s-au materializat plenar: a fost rusificată orașele basarabene, a fost adusă populație alogenă în Sudul Basarabiei, ceea ce a determinat modificarea structurii etnice a zonei etc., iar într-un termen mai îndelungat a fost impusă minciuna că Basarabia ar fi pământ rusec. În schimb, evenimentele de la sfârșitul anului 1917 - începutul anului 1918 au demonstrat că nu a fost totul pierdut, că s-au găsit forțe politice naționale românești capabile să afirme identitatea românească a provinciei răpite, înfăptuind Unirea din 27 martie 1918 cu Patria-mamă România. Cei 22 de ani de viață națională au fost deosebit de benefici pentru basarabeni: s-a mărit nivelul școlăresc datorită sporului natural - teza, asistența socială, lămurii europen din a fost unul performant.

limba ROMANA

Alexandru ZUB

Basarabia - 200

A.Z. - istoric, membru al Academiei Române.

Bicentenarul unui rapt teritorial, cu urmări neșus de dramatice pentru locuitorii în cauză, constituie oricum un „eveniment” ce trebuie consemnat. Mai întâi, fiindcă o asemenea durată, în contextul unui dinamism geopolitic atât de febril, e în stare să nască nenumărate probleme. În al doilea rând, fiindcă cele vechi, motivate cronotop și etnocultural, au căpătat nuanțe insolite, de natură să întretină confuzia, deruta, lipsa de orizont.

Basarabia, după cum se știe, e numită astfel din 1812, anul tragiciei anexării de către Rusia la Alexandru I, imperiu atunci în plină extensie, cu velenții asimilaționiști ce nu s-au stins până în zilele noastre. Anterior, Basarabia definea numai o mică fâșie, de-a lungul Dunării de Jos, până la vărsat, numită așa spre a o deosebi de restul Moldovei istorice. Mai apoi, numele respectiv a fost extins asupra zonei dintre Prut și Nistru, pe care Rusia și-a adădecat-o, abuziv, prin tratatul de la București (1812), în cadrul unei strategii expansioniste demarată încă de Petru cel Mare.

Moldova mai suferise totuși un rapt, în cadrul cucerii orientale, la 1775, când Imperiul Habsburgic i-a răpit partea nordică, pe care a și numit-o Bucovina. Târziu, țara a rămas în posesia Austriei, țara Fagilor, ca să se distingă de Țara Moldovei. Sunt anexionări care au nădăjduit, în spațiul est-carpatic, un spirit resurrecțional și revendicativ ce avea să marcheze generații în șir, de la Vartolomei Măzărău la Gh. Asachi, de la Ionici Țiand la M. Kogălniceanu, V. Alexandri, frații Hurmuzachi, C. Negri și alți „câșcași” care au militat, pe la jumătatea secolului XIX, pentru Unirea Prin-

limba ROMANA

Alexandru BANTOȘ

Basarabia mai așteaptă să fie descoperită, cu dragoste, în complexitatea ei istorică

A.B. - editor și publicist, redactor-șef al revistei „Limba Română”, director al Casei Limbii Române „Nichita Stănescu”.

– Stimată domnule director Petre Guran, în decursul mai multor ani la Chișinău și București s-a tot discutat despre oportunitatea inaugurării în Republica Moldova a unei „Case a culturii române”, care iată că este un fapt deja împlinit - s-a deschis la 29 septembrie 2010, Dumneavoastră fiind director. Ce misiune are instituția pe care o conduceți și cum își îndeplinește programul, având în vedere condițiile de lucru, oarecum specifice, atmosfera din societate, colaborarea cu diverse instituții și organizații din Republica Moldova?

– Am definit misiunea Institutului Cultural Român la Chișinău chiar în discursul meu inaugurat cu termenul „regăsiră” și adăugam imediat că e vorba de o regăsiră pe două axe, cea orizontală, care reprezintă cele două spații geografice, de-a dreapta și de-a stânga Prutului, dar și cea verticală, ceea ce înseamnă regăsierea trecutului într-o privire eliberată de ochelarii ideologici. Astăzi am mai adăuga o a treia dimensiune a regăsirii, una psihologică, pe care as numi-o regăsierea de sine. Precizez însă că nu există nicio rețetă a acestei regăsirii și că ea trebuie să fie un fenomen autentic și personal. Cât privește formula „Casă a culturii române”, eu sper că fiecare cămin din Republica Moldova are sensibilitate a fi o casă a culturii române, fie ca venositate

EMINESCIANA

Ioan MILICĂ

Basarabia, orizont eminescian

I.M. - lect. univ. dr., Catedra de limba română și lingvistică generală, Facultatea de Litere, Universitatea „Al.I. Cuza” Iași. Domenii de competență: stilistică a limbii române actuale, lingvistică generală, poezia imaginărilor. Membru în colectivul de redacție al volumului *Scrieri eminesciene*, nr. 1-3 (2004-2006) și *Limba română azi* (Lucrările Conferinței Naționale de Filologie „Limba română azi”, editată de X. A. Ispăș - Chișinău, Editura ASE, noiembrie 2006).

Considerată din zorii Evului Mediu până în apusul veacului al XIX-lea, de la vechile insule de romanitate risipite în marea multietnică a populațiilor din Balcani la românii din Moravia, de la românii nețărați la cei aflați sub stăpânirea Porții, a monarhiei austro-ungare sau a Imperiului Rus, soarta românilor este materia primă a gazetărilor lui Mihai Eminescu. Poetul valorifică în inventar bogat de specii în care informația și opinia se împletesc: știri, notițe și corespondențe, relații, tablete și reportaje, recenzii, cronici, anchete, articole de fond, cicluri editoriale, sinteze și texte publicate în foileton. Dacă repertoriul de texte elaborate din necesități cotidiene și extraordinare dovedește că Eminescu a fost un zărand deplin, care a stăpânit în chip necosit și eficient spectrul de genuri publicistice ale vremii, fiind chiar întemeietor al unor tipuri de scriere jurnalistice, tehnice și strategice argumentative, angajate pentru a da formă și substanță articolelor, oglindesc atât profilul moral și intelectual al autorului, cât și vizibilitatea sa asupra domeniilor predilecte, contopite în organicitatea scrierii gazetăresc: istorie și filo-

limba ROMANA

Theodor CODREANU

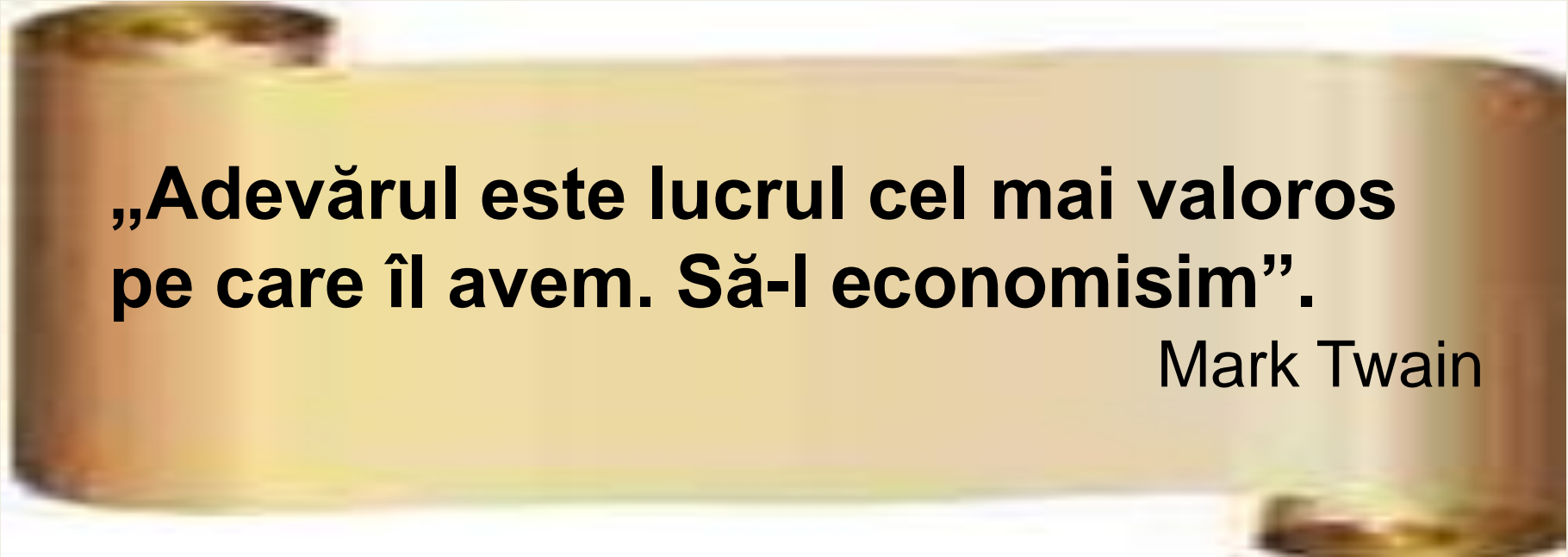
Basarabia în publicistica eminesciană (I)

Moto: A rosti numele Basarabia e totuna cu a protesta contra dominației rusești. Numele Basarab și Basarabeni exista cu mult înainte vremei în care istoria lor devinse românească; acest nume singur este o istorie întreagă. Eminescu

1. Un număr nefast

Se pare că numărul 28 a fost nefast Basarabiei lui Eminescu, deopotrivă. Cu siguranță, între bi marii intelectuali români Eminescu a fost adăugat ca a buib și a înțeles cel mai profund Basarabean pentru că poetul a iubit deopotrivă toate provinciile locuite de români, pe care le-a cunoscut nu numai la nivel literar, ci și străbătându-le cu piciorul și cu alte mijloace, cum n-a mai făcut-o altcineva. Într-un concept de articol (ms. 2264, p. 282) poetul vorbește de „pierderea iubitei Basarabiei în împrejurările negocierilor de la Berlin din noiembrie 1878. Pe bună dreptate, în 1932, D. Mălina care a realizat prima sinteză de sine stătătoare privind istoria națională a lui Eminescu, putea conchide că autorul „Luceafărului” a fost „cel mai îndrăgostit scriitor al nostru” de tot ce-i românesc”. Nume fals, nimic demagogic în cuvintele de pe fila 88-89, ms. 2257: „Ce să vă spun? Iubesc acest popor bălănd, omenos, pe spatele căruia diplomații coronecari și rezbele, zgrăvicesc împărății despre care nici prin gând nu-i trece, iubesc acest popor care nu servește decât de catalicizator al celorlalte se-naltă la putere, popor nenorocit care genă marea țară a tuturor palatelor de gheață ce i le agășe pe umeri”. Firesc, de vreme ce Eminescu a întors arheul românității în toată plenitudinea lui, a

**„Adevărul este lucrul cel mai valoros
pe care îl avem. Să-l economisim”.**

Mark Twain

RESURSE ELECTRONICE

<http://www.youtube.com/watch?v=OZsTS4zsc08>

<http://www.timpul.md/articol/basarabia-1812--o-problema-nationala-in-context-international-31815.html>

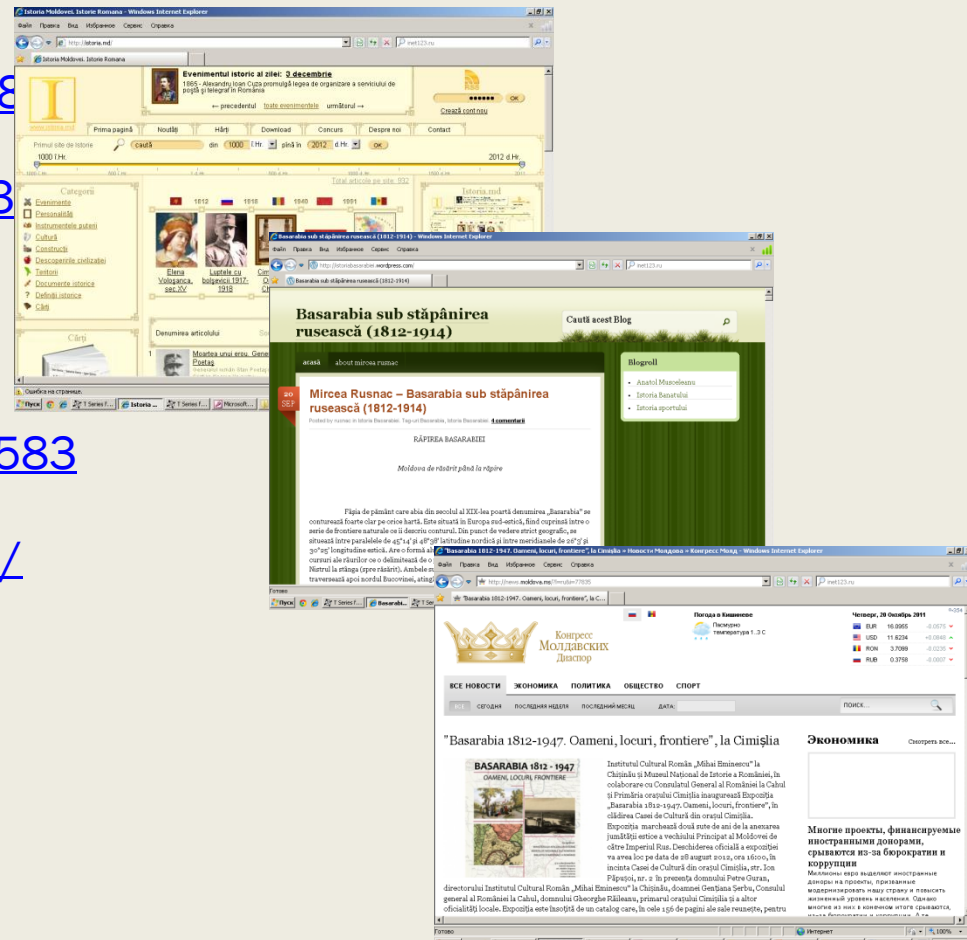
http://www.noi.md/md/news_id/11988

<http://news.moldova.ms/?l=ru&i=7783>

<http://forum.md/Themes/84/197394>

<http://basarabialiterara.com.md/?p=8583>

<http://istoriabasarabiei.wordpress.com/>

Realizat:

Aliona Purici, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea Colecțiilor

Antonina Antonova, bibliotecar
Serviciul Comunicarea Colecțiilor

Galina Belcovschi, bibliotecar principal
Serviciul Comunicarea Colecțiilor

Coordonator:

Valentina TOPALO, șef Centru Manifestări
Culturale